

Lasy Państwowe Nadleśnictwo Łopuchówko

Kalendarium działań edukacyjnych Ośrodka Dziewicza Góra

Łopuchówko, czerwiec 2016r.

Wprowadzenie

Edukacja leśna ma na celu przede wszystkim upowszechnienie w społeczeństwie wiedzy o środowisku leśnym oraz o wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarce leśnej. Jej zadaniem jest również podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie racjonalnego i odpowiedzialnego korzystania z wszystkich funkcji lasu oraz budowanie zaufania dla działalności zawodowej leśników. Realizując wymienione cele należy uwzględniać produkcyjne i pozaprodukcyjne znaczenie lasu, budowę i funkcjonowanie ekosystemów leśnych, ochronę przyrody oraz rolę leśników w gospodarowaniu zasobami przyrody.

1. Rozbudowa, zagospodarowanie (remonty, uzupełnienie, wzbogacenie) istniejących obiektów

W planach jest rewitalizacja ścieżki edukacyjnej „Dziewcza Góra” oraz towarzyszącej jej infrastruktury.

2. Planowane przedsięwzięcia z zakresu edukacji leśnej

W ciągu roku kalendarzowego nadleśnictwo planuje prowadzić zajęcia edukacyjne dla uczniów wszystkich poziomów nauczania. Zajęcia edukacyjne poruszać będą tematykę przyrodniczą. Planuje się warsztaty dotyczące znajomości drzew, rodzimej fauny i flory oraz problematyki z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

3.1 Akcje:

3.1.1. „Warsztaty fotograficzne”

Jednodniowe warsztaty fotograficzne dla miłośników „Zielonych Płuc Miasta Poznania” prowadzone przez Bartosza Nowaka – fotografa i praktyka z Nadleśnictwa Łopuchówko oraz Mikołaja Kamieńskiego z Sucholeskiego Klubu Fotograficznego

Termin: sierpień – wrzesień 2016r.

3.1.2 Zielona szkoła na Dziewiczej Górze

Początek roku to okazja do rozpoczęcia nauki przyrody w odmiennej formie. Na Dziewiczej Górze planuje się organizację w dniu 3 września rodzinnego pikniku z poczęstunkiem przy ognisku, dla młodych odkrywców przyrody. Chcąc jak najmilej spędzić wspólny czas rodzinny pod okiem leśników, będą miały za zadanie pokonać trasę podchodów, podczas których rozwiązywać będą przygotowane zadania.

Termin 3 wrzesień 2016r.

3.1.3 Akcja „Posadź swoje drzewo” oraz posadź drzewo niepodległości

Wyznaczenie niewielkich fragmentów nowozakładanych upraw na terenie leśnictwa Annowo, w pobliżu Poznania, gdzie uczniowie pod nadzorem leśniczego uczestniczyliby w sadzeniu lasu. Celem akcji nie jest osiągnięcie korzyści materialnych, ale stworzenie warunków do wykonywania przez uczniów obserwacji wzrostu sadzonek, sporządzanie

dokumentacji fotograficznej w formie np. kroniki powierzchni. Specjalną akcją promującą proekologiczną postawę patriotów polskich planujemy na 11 listopada, kiedy będziemy rozdawali sadzonki dębów, które będzie można posadzić w dowolnie wybranym miejscu (przy domu, na osiedlu, przy drodze) lub w wyznaczonym przez leśników fragmencie lasu celem upamiętnienia Święta Narodowego.

Termin: jesień 2016, 11 listopada, marzec- kwiecień 2017r. i kolejne lata.

4 spotkania

3.1.4 Akcja „100 mln drzew ” połączona z warsztatami „Praca leśnika” i sadzeniem drzew

Akcja 100 mln drzew to międzynarodowe działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju organizowane przez Ogólnopolską Wirtualną Szkołę Environmental Online ENO. Celem międzynarodowej kampanii jest dokonywanie zalesień przez dzieci, młodzież oraz wolontariuszy jako działanie proekologiczne oraz edukowanie ich w zakresie ochrony środowiska. Projekt ma na celu sadzenie rodzimych gatunków drzew przez cały rok, ze szczególnym uwzględnieniem Dni Sadzenia Drzew. Lasy Państwowe, na zaproszenie Ministerstwa Środowiska, włączyły się w tenże projekt, a jako koordynatora przedsięwzięcia z ramienia Polski wskazano Centrum Informacyjne Lasów Państwowych. W nadleśnictwie pierwszym etapem akcji edukacyjnej jest poinformowanie jej uczestników o działalności Lasów Państwowych w zakresie gospodarki leśnej. W drugim etapie akcji edukacyjnej pracownicy Nadleśnictwa zapewniają uczestnikom zajęć, program edukacyjny związany z pracą leśnika. Jak opowiedzieć najmłodszym o pracy leśnika w inny niż zazwyczaj sposób? Sprawić, by przez chwilę poczuli się jak gospodarze danego terenu i zrozumieli, że las nie hoduje się sam!

Termin: marzec – kwiecień 2016r. i kolejne lata.

3.1.5 Akcja „Sprzątanie Świata”

Ogólnopolska akcja, w której co roku Nadleśnictwo Łopuchówko bierze czynny udział. Nadleśnictwo zabezpiecza sprzęt (worki i rękawice) i wyznacza teren do sprzątania. Organizowany jest na koszt nadleśnictwa transport zebranych śmieci na wysypisko oraz zakończenie akcji w formie: pogadanki i ogniska (leśniczowie). W Ośrodku Dziewicza Góra dowiedzą się natomiast poprzez gry i zabawy jak produkowane przez nas odpady wpływają na las i jego mieszkańców, poznają podstawowe zasady zachowania się w lesie, a przede wszystkim dowiedzą się kto dba o porządek w lesie? i jaką funkcję pełni straż leśna.

Termin: Październik 2016r. i kolejne lata.

3.1.6 Akcja „Zimowe Ptakoliczenie” połączona z warsztatami „Dokarmiaj mądrze Zimą”

Zimowe Ptakoliczenie to akcja realizowana wspólnie z OTOP. Jest coroczną akcją wzorowaną na brytyjskim "Big Garden Birdwatch". Odbywa się, podobnie jak jego brytyjski odpowiednik, zawsze w ostatni weekend stycznia. W ramach Zimowego Ptakoliczenia skupiamy się na tych gatunkach, które zimą można spotkać najbliżej

człowieka. Dzięki wynikom dostarczanym przez uczestniczących w akcji wolontariuszy OTOP może tworzyć zestawienia najliczniej spotykanych o tej porze roku ptaków. Możliwe jest również zauważanie ciekawych zjawisk zachodzących w ptasim świecie. Jako grupy szkolne i przedszkolne bierzemy udział w akcji w ostatni piątek stycznia. Obserwacje dokonane podczas ornitologicznego spaceru, specjalista ds. edukacji leśnej nanosi na specjalnie przygotowaną Elektroniczną Kartę Obserwacji. Jest oczywiste, że wyniki nie powiedzą nam dokładnie, ile ptaków żyje zimą w Polsce, ale dzięki zbieranym co roku danym możemy śledzić potencjalne zmiany i sprawdzać, czy pokrywają się one z wynikami ściśle naukowych opracowań wykonywanych przez profesjonalnych ornitologów. Co roku OTOP organizuje około 140 spacerów ornitologicznych. W czasie spaceru nie tylko uczestnicy uczą się rozpoznawać ptaki, ale także dowiadują się, gdzie najłatwiej je obserwować oraz jak mądrze pomagać im zimą i czym dokarmiać. Przygotowaniem do tej akcji jest cykl warsztatów „Dokarmiaj mądrze zimą” organizowanych w Ośrodkach Edukacji Leśnej Nadleśnictwa, w okresie ferii zimowych. Omawiane są zagadnienia związane z ptakami zimującymi w naszym kraju, możliwościami i sposobami ich dokarmiania oraz przedstawiane są zadania leśników z zakresu ochrony przyrody realizowane w tej porze roku. Podsumowaniem zajęć są warsztaty techniczne, podczas których uczestnicy wykonują karmniki wykonane z ekologicznego surowca jaki jest drewno i zabierają je ze sobą w celu dokarmiania ptaków w szkole.

Termin: grudzień 2016, 16 luty- 1 marca 2017r. i kolejne lata.

3.1.7 Akcja „Choinki Nadziei”

Akcja „Choinki Nadziei” organizowana jest przez Fundację Ekologiczną Arka i Lasy Państwowe w okresie przed świątecznym. Choinki Nadziei to – pięknie ozdobione żywe drzewka przyniesione ludziom starszym, niepełnosprawnym lub wykluczonym społecznie, które dodają energii, witalności i nadziei na lepszą przyszłość. Drzewka, które uczniowie mogą własnoręcznie przyozdobić i wraz z piosenką czy przedstawieniem zanieść potrzebującym, przekazują nadleśnictwa w całej Polsce. Akcja połączona jest z proekologicznymi warsztatami edukacyjnymi w ośrodkach nadleśnictwa dotyczącymi wyboru naturalnych choinek na święta zamiast tych sztucznych, oszczędzaniem energii, przemyślanymi zakupami i segregacją śmieci. Jest to szczególnie istotne w okresie przedświątecznym.

Termin: Grudzień 2016 oraz kolejne lata

3.1.8 Akcja „Listy dla Ziemi” połączona z obchodami „Dnia Ziemi”

Ogólnopolską akcją Fundacji Ekologicznej ARKA „Listy dla Ziemi” określają dwa słowa: edukacja i działanie. Głównym elementem akcji jest pisanie listów o tematyce ekologicznej przez młodych ludzi, które skierowane będą do dorosłych. Listy piszą dzieci i młodzież na specjalnym papierze listowym, wykonanym z makulatury, który otrzymują od Fundacji Ekologicznej ARKA. Pisanie listów przez młodych ludzi poprzedzone jest warsztatami tematycznymi w Ośrodkach Edukacji Leśnej Nadleśnictwa, połączone z wycieczką do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Suchym Lesie, gdzie uczestnicy dowiadują się w jaki sposób odbywa się składowanie odpadów i jaki to ma wpływ na

środowisko. Akcji towarzyszą m. in. konkursy, wystawy najciekawszych listów w szkołach. Listy dla Ziemi wpisują się w obchody Dnia Ziemi. W tej akcji zachęcamy do ekologicznego stylu życia. Pokazujemy jak można zmienić swoje codzienne przyzwyczajenia z korzyścią dla zdrowia i środowiska naturalnego.

Termin: 14-30 kwiecień 2017 i kolejne lata.

3.1.9 Warsztaty dendrologiczne

Zajęcia w salach dydaktycznych Ośrodka Dziewicza Góra wyposażonych w rzutnik multimedialny, komputer i niezbędne pomoce edukacyjne (tablice gatunkowe, materiały zielnikowe, nasiona i owoce drzew). Mogą być przeprowadzane przez cały rok szkolny, przy udziale szkół. Warsztaty mogą być organizowane w izbie edukacyjnej, leśnej klasie, na ścieżce przyrodniczo – leśnej oraz na terenie ciekawych obiektów przyrodniczych leśnictwa Annowo.

Zajęcia planujemy organizować w miarę zgłoszeń na specjalnie stworzonym kalendarzu na profilu ośrodków edukacyjnych Nadleśnictwa Łopuchówko lub na stronie Nadleśnictwa Łopuchówko.

Termin: od 1.08 zadanie ciągłe.

3.1.10 Kampania „Trenuj w lesie”

Planujemy kontynuację ogólnopolskiej kampanii „Trenuj w lesie”, w celu otwarcia się na społeczeństwo, w ramach której organizowane będą cyklicznie: biegi przełajowe, biegi na orientację, rajdy rowerowe uzgadniane z Kamilą Małecką – specjalistką ds. ochrony przyrody i turystyki, zgodnie z wyrażonymi przez Nadleśnictwo zgodami, według poniższego terminarza:

- 27.08.2016r. - Triathlon Czerwonak
  - 25.09.2016r. - Marsz Nordic Walking „Dbaj o serce” na 3 trasach – łatwej, średnio trudnej, trudnej
  - 15.10.2016r. - Grand Prix Dziewiczej Góry w Bigach Górskich
  - 26.11.2016r. - Grand Prix Dziewiczej Góry w Bigach Górskich
  - 17.12.2016r. - Grand Prix Dziewiczej Góry w Bigach Górskich
- W każdym biegu liczymy na udział od 200 do 300 uczestników.

3.2 Konkursy

3.2.1. Konkurs na nazwę dla ośrodka na Dziewiczej Górze

Nadleśnictwo Łopuchówko zamierza ogłosić konkurs na nazwę ośrodka edukacyjno-turystycznego na Dziewiczej Górze. Proponowana nazwa powinna kojarzyć się z walorami turystycznymi lub historią terenu. W konkursie będzie mógł wziąć udział każdy, kto wyśle zgłoszenie wraz z uzasadnieniem na adres e-mail Nadleśnictwa. Dla zwycięzcy konkursu Nadleśnictwo ufunduje nagrodę rzeczową.

Termin: wrzesień 2016r.

3.2.2., „Pomóż ptakom przetrwać zimę! - wzorowy karmnik”

Wewnątrzszkolny konkurs przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych na najlepszego karmnika dla ptaków, wykonany niekoniecznie z drewna.

Termin: 16 lutego – 1 marca 2017.

3.2.3., „Zwierzęta naszej okolicy”

Konkurs plastyczny dla przedszkolaków polegający na wykonaniu „portretu” rodzimych gatunków zwierząt zaobserwowanych w najbliższej okolicy z wykorzystaniem dowolnych technik: wyklejanie, wydzieranie, malowanie, rysowanie świecą.

Termin: wrzesień/październik.

3.3 Wystawy

3.3.1 Cykl wystaw fotografii przyrodniczej w salonie FotoNatura na Dziewiczej Górze.

Jeszcze w 2016 roku planuje się organizację 3 wystaw :

1. Śni się drzewom las – 10 czerwca 2016 – 8 września 2016r.
2. Ryby śpiewają nie tylko w Ukajali – 9 września 2016 – 17 listopada 2016r.
3. Światłem malowane 18 listopada 2016r.

3.4 Pogadanki, prelekcje

Planuje się kontynuację pogadanek w szkołach podstawowych, przedszkolach na tematy związane z lasem w tym: o pracy leśnika, o przygotowywaniu się zwierząt do zimy. Udział w akcjach organizowanych przez okoliczne szkoły podstawowe pt. „Bezpieczne wakacje”. Organizowanie stoisk promocyjnych Lasów Państwowych podczas Pikniku ekologicznego w Murowanej Goślinie, Majówki Dziewicza Góra, Cysterskiego Szlaku Rowerowego, Pikniku Naukowego w Gimnazjum im. Polskich Olimpijczyków w Skokach.

3.5 Zajęcia terenowe

Ścieżka przyrodniczo – leśnej „Dziewicza Góra”- w trakcie całego roku prowadzone są zajęcia przez pracowników nadleśnictwa dla dzieci, młodzieży oraz zorganizowanych grup dorosłych. Liczba odwiedzających wynosi około 4000 osób rocznie. Zajęcia prowadzone są w oparciu o wyznaczone przystanki na ścieżce, karty pracy i opracowane przez Barbarę Czołnik „Lekcje w lesie”. W ramach działalności Dziewiczej Góry zostanie wytyczona trasa dydaktyczna dla dzieci i młodzieży która będzie służyć do przeprowadzenia gry terenowej. Uczestnicy wyruszają w teren ze specjalnie opracowaną mapą, odszukują zaznaczone na mapie punkty i tam wykonują zadania według karty pracy. W atrakcyjnej dla siebie formie – zbliżonej do pochodów – i przy okazji wykonywania zadań młodzież przyswaja wiadomości na temat tej części Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka, wzbogaca swoją wiedzę przyrodniczą, ćwiczy

orientację w terenie i korzystanie z mapy. Przemierzanie trasy i wykonywanie zadań zajmuje ok. 1,5-2 godz.

3.6 Ogniska

Nadleśniczy odpowiadając za mienie Skarbu Państwa i kierując się względami bezpieczeństwa może nie wyrazić zgody na rozniecenia ognia (szczególne warunki pogodowe określone najwyższym stopniem zagrożenia pożarowego). Ze względu na rozpalający do czerwoności opór społeczny przeciw naszym wstępnym decyzjom o całkowitym zakazie palenia ognisk w środku lasu, nieopodal największego pożarzyska w Nadleśnictwie Łopuchówko trwają intensywne prace nad regulaminem korzystania z wybudowanego do tego celu miejsca. Nadleśnictwo nieodpłatnie udostępni wiatę na ognisko i do celów grillowania.

Dodatkowo zamierzamy zabezpieczyć obiekt (pas przeciwpożarowy, gaśnice).

3.7 Ulotka i logotyp

Wraz z rozpoczęciem działalności Nadleśnictwo planuje opracować i wydać materiały promocyjne - ulotkę dotyczącą walorów turystycznych i edukacyjnych Dziewiczej Góry.

3.8 Współpraca

W ramach porozumienia Nadleśnictwa Łopuchówko i Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu planuje się:

- A. Praktyki studenckie 2016
- B. Współpraca ze studentami na zasadach wolontariatu

W 2016 roku kontynuowana będzie współpraca z Zakładem Zagospodarowania Odpadów w Suchym Lesie, polegająca na prowadzeniu zajęć dotyczących sposobów zagospodarowania odpadów, w tym segregacji śmieci oraz ich wpływu na środowisko.

W 2016 roku Nadleśnictwo zamierza podjąć współpracę z Centrum Nauki Kopernik polegającą na prowadzeniu zajęć dotyczących przyrody. Celem zajęć będzie poznanie zjawisk przyrodniczych przy pomocy różnych doświadczeń naukowych i zwrócenie uwagi na związek przyczynowo- skutkowy wpływu człowieka na otaczające środowisko, zasady zrównoważonego rozwoju na co dzień.

W 2016 roku kontynuowana będzie długoletnia współpraca z Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu, polegająca na zorganizowaniu w Ośrodkach Dziewicza Góra i Ośrodku Edukacji Leśnej „Łysy Młyn” warsztatów dla nauczycieli, których zamierzonym celem była by aktywizacja nauczycieli do samodzielnego prowadzenia zajęć w Ośrodkach wykorzystując materiały zgromadzone na stronie www.wlin.pl w zakładce N dla nauczycieli.

3.9 Promocja platformy WLIN www.wlin.pl

W związku z bardzo dużym zainteresowaniem powstała platforma e-learningowa Wirtualnego Laboratorium Interaktywnego Nauczania planowane jest kontynuowanie działań promujących jej funkcjonowanie. Dodatkowo na stronie wlin.pl planuje się umieszczenie szczegółowych informacji na temat Dziewiczej Góry wraz z kalendarzem rezerwacji.

3.10 Dziewicza Góra – wieża przeciwpożarowa

Godziny otwarcia:

- w dni powszednie: sierpień 10-19, wrzesień 10-18, październik 10-16
- w weekendy: sierpień 10-19, wrzesień 10-18, październik 10-16

